

ГІМАЛЬДІНОВА ЗАЙДА ВАЛЕНТИНІВНА

Гімальдінова Зайда Валентинівна (16.12.1924, м. Гурзуф Кримської АСРР (нині АР Крим, тимчасово окупована територія) – 1994, Харків) – український бібліотекознавець, викладач Харківської державної академії культури (ХДАК), кандидат педагогічних наук.

Батьки родом з м. Бузулук Оренбурзької губернії. У 1922 р. через голод у Поволжі сім'я переїхали до Гурзуфа, а згодом до Ташкента. Батько помер у 1937 р. (можливо, репресований), мати – у 1944 р.

Після закінчення 7-ми класів перейшла в школу робітничої молоді, навчання в якій поєднувала з роботою ткалею на текстильному комбінаті. Після закінчення у 1942 р. в Ташкенті школи була призвана до лав армії. Учасник Другої світової війни, була механіком штурмового авіаполку.

Після демобілізації у 1946 р. залишилася працювати бухгалтером в одній з частин Прикарпатського військового округу в Чернівцях, де у 1947 р. поступила на III курс технікуму культосвітньої роботи. Навчання поєднувала з роботою на трикотажній фабриці. Після закінчення технікуму з відзнакою у 1948 р. отримала направлення до Харківського бібліотечного інституту (нині ХДАК) для продовження навчання за фахом. У 1952 р. отримала диплом про вищу освіту і була залишена в інституті викладачем кафедри бібліотекознавства.

У 1974 р. захистила дисертацію на тему «Становление и развитие сельских библиотек Украины (1917–1959 гг.)» у Московському державному інституті культури. Їй було присвоєно вчений ступінь кандидата педагогічних наук.

З 1979 р. З. В. Гімальдінова – доцент кафедри бібліотекознавства. У 1976 –1987 рр. обіймала посаду заступника декана бібліотечного факультету по роботі з іноземними студентами.

Її викладацька діяльність була пов'язана з навчальними курсами: «Бібліотекознавство. Загальний курс», «Історія бібліотечної справи в СРСР», «Історія зарубіжного бібліотекознавства». За її участі було підготовлено велику кількість висококваліфікованих фахівців бібліотечної галузі.

З. В. Гімальдінова – автор більш ніж 40 наукових та навчально-методичних праць. Коло її наукових інтересів: історія бібліотечної справи СРСР, України, соціалістичних держав. Особливо детально вивчала історію бібліотечної справи в Україні, зокрема сільських бібліотек. Також її цікавили методологічні та загальнотеоретичні проблеми бібліотекознавства.

У публікаціях останніх років науковиця зверталася до питань історії «білих плям» в бібліотечній справі. Серед них – репресовані бібліотекознавці, викривлена національна політика в бібліотечній галузі, «спецсховища» в бібліотеках. Вивчення цього напрямку стало однією з перших спроб дати об'єктивну оцінку певним негативним явищам.

Померла у 1994 році.

Праці

1. Гімальдінова З. В. Тематичний план з курсу «Історія бібліотечної справи в СРСР» для студентів-заочників V курсу бібліотечного факультету. Харків, 1958. 72 с.

2. Гімальдінова З. В. Бібліотечна справа на Україні в період Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу (1941–1945) : лекція для студентів з курсу «Історія бібліотечної справи в СРСР» / Харків. держ. бібл. ін-т. Харків, 1963. 35 с.

3. Гімальдінова З. В. З історії бібліотечної справи на Україні в роки Великої Вітчизняної війни // Бібліотекознавство та бібліогр. : зб. ст. Харків, 1964. [Вип.] 1. С. 122–133.
4. Гімальдінова З. В. З історії бібліотечного будівництва на Україні (1946–1961 рр.) // Бібліотекознавство та бібліогр. : зб. ст. Харків, 1965. [Вип.] 2. С. 128–141.
5. Гімальдінова З. В. Деякі питання диференційованого обслуговування працівників сільського господарства в масових бібліотеках : (за матеріалами сільськ. б-к України // Бібліотекознавство та бібліогр. : міжвід. респ. зб. ст. Харків, 1969. [Вип.] 7. С. 53–68.
6. Гімальдінова З. В. Пропаганда літератури про передовий досвід у сільських бібліотеках України (1965–1967) // Бібліотекознавство та бібліогр. : міжвід. респ. зб. Харків, 1969. [Вип.] 6. С. 14–25.
7. Гімальдінова З. В. Бібліотечне обслуговування сільських місцевостей України в дожовтневий період // Бібліотекознавство та бібліогр.: міжвід. респ. зб. Харків, 1971. Вип. 11. С. 43–51.
8. Гімальдінова З. В. Публічні бібліотеки // Укр. рад. енцикл. : [У 17-ти т.]. Київ, 1963. Т. 12. С. 21.
9. Гімальдінова З. В. Становлення та розвиток сільських бібліотек України в перше десятиріччя Радянської влади // Бібліотекознавство та бібліогр. : міжвід. респ. зб. Харків, 1972. Вип. 12. С. 55–62.
10. Гімальдінова З. В. З історії організації бібліотечного обслуговування сільського населення України (1929–1959 рр.) // Бібліотекознавство та бібліогр. : міжвід. респ. зб. Харків, 1972. Вип. 13. С. 71–81.
11. Гимальдинова З. В. Становление и развитие сельских библиотек Украины (1917–1959 гг.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 05.25.03 – библиография и библиотековедение / Моск. гос. ин-т культуры. Москва, 1974. 32 с.

12. Гімальдінова З. В., Самійленко Т. П., Скрипник Т. О. Розвиток бібліотечної справи на Радянській Україні // Бібліотекознавство та бібліогр. : респ. міжвід. наук.-метод. зб. / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1987. Вип. 27. С. 10–19.

13. Гимальдинова З. В., Фридьева Н. Я., Ещенко Ф. А. История библиотечного дела на Украине (1917–1932 гг.) : учеб. пособие / под ред. Т. А. Скрипник ; М-во культуры УССР. Харьков. гос. ин-т культуры. Харьков, 1975. 208 с.

14. Гимальдинова З. В. История библиотечного дела в СССР и за рубежом : программа курса для студ. библ. ф-та / Харьков. гос. ин-т культуры. Харьков, 1980. 32 с.

15. Гимальдинова З. В. Основные закономерности и тенденции развития библиотечного дела в социалистических странах // Библиотековедение и библиография за рубежом. Москва, 1984. Сб. 98. С. 17–27.

16. Гімальдінова З. В. Деякі проблеми радянського бібліотекознавства з позицій історизму // Бібліотекознавство та бібліогр. : респ. міжвід. наук.-метод. зб. / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1991. Вип. 30. С. 3–9.

Джерела

1. Архів ХДАК. Гімальдінова З. В. Особова справа.
2. Друковані праці викладачів та співробітників Харківської державної академії культури (1947–1998) : бібліогр. покажч. Ч. 1 / Харків. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2000. С. 63–65.

Ковальчук Галина Дмитрівна

Статтю створено 14.01.2025